

แนวคิดของรูสโซว่าด้วยเสรีภาพทางการเมือง
Rousseau's Concept of Political Freedom

สรรรวภัทร พัฒโร
Sanwapat Pattaro

๑

เลขหมู่	JC585	ส44	2543
Bib Key	204737		
/ 1 2 S.A. 2543 /			

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Master of Arts Thesis in Philosophy
Prince of Songkla University
2543

ชื่อวิทยานิพนธ์ แนวคิดของรุสโซว่าด้วยเสรีภาพทางการเมือง
ผู้เขียน นายสรรรวภัทร พัฒโร
สาขาวิชา ปรัชญา
ปีการศึกษา 2543

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวคิดของรุสโซว่าด้วยเสรีภาพทางการเมือง โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (documentary research) ซึ่งผลของการวิจัยนี้อาจสรุปได้ดังนี้

1. รุสโซเป็นสามัญชนที่ได้รับอิทธิพลทางความคิดจากกระแสวิทยปรัชญาตะวันตก และมีโอกาสในการเผยแพร่ความคิด โดยเฉพาะแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับเสรีภาพที่ทำให้เขากลายเป็นเมธีชนชั้นนำของโลก โดยพยายามพิสูจน์ให้เห็นความสำคัญของเสรีภาพ เขาเชื่อว่าธรรมชาติสร้างมนุษย์ให้เกิดมามีเสรีภาพในการให้บรรดาธิบายเพื่อพิสูจน์และสนับสนุนแนวคิดนี้ รุสโซได้อ้างเอาสภาวะธรรมชาติและกฎธรรมชาติเป็นแกนกลาง โดยชี้ให้เห็นว่าในสภาวะธรรมชาติเช่นนั้น มนุษย์เกิดมามีเสรีภาพ มีอิสระ มีวิถีชีวิตเรียบง่ายและสันโดษ เป็นภาวะที่บริสุทธิ์งดงาม

2. สภาวะที่ทำลายเสรีภาพทางการเมือง : พบว่าเมื่อมนุษย์วิวัฒนาการพ้นจากสภาวะธรรมชาติจนถึงระดับที่รู้จักอยู่เป็นสังคมการเมือง ในประเด็นนี้มนุษย์มีวิวัฒนาการในทางเสื่อมทรามและได้สร้างพันธุนาการขึ้นมาทำลายเสรีภาพทางการเมืองเพราะเงื่อนไข ด้านภูมิศาสตร์ ประชากร สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและการเมือง

3. วิธีการและกลไกที่ก่อให้เกิดเสรีภาพทางการเมือง : ในประเด็นนี้ พบว่ารุสโซตระหนักถึงปัญหาของระบบสังคมการเมืองที่ทำลายเสรีภาพทางการเมือง จึงเสนอวิธีการและกลไกที่จะทำให้ ประชาชนกลับมามีเสรีภาพทางการเมือง โดยเสนอแนวคิดทฤษฎีสัญญาประชาคมและวิธีการที่ทำให้สัญญาประชาคมปฏิบัติได้จริง

4. ในแง่ของการประยุกต์ใช้แนวคิดของรุสโซว่าด้วยเสรีภาพทางการเมืองกับกรณีการเมืองการปกครองของไทยก็พบว่า แนวคิดของรุสโซได้เข้ามามีอิทธิพลต่อการวิวัฒนาการแนวคิดเสรีภาพทางการเมืองในประเทศไทย ตั้งแต่ก่อน พ.ศ.2475 และทรงอิทธิพลจวบจนปัจจุบัน แต่ประเทศไทยก็มีได้รับแนวคิดของรุสโซมาทั้งหมด บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปีพุทธศักราช 2540 ฉบับปัจจุบัน บางมาตราก็มีสาระสำคัญสอดคล้องกับแนวคิดของรุสโซว่า

ด้วยเสรีภาพทางการเมืองในเรื่องธรรมชาติมนุษย์เกิดมาเสรีภาพ เสรีภาพภายใต้กฎหมาย การมีส่วนร่วมในการปกครอง การตรวจสอบรัฐบาล และการตรากฎหมาย ทั้งนี้มีสาเหตุสำคัญบางประการกล่าวคือ ประเทศไทยมิได้รับอิทธิพลทางความคิดจากรัฐโซโซเพียงคนเดียว แต่ยังรับอิทธิพลทางความคิดจากอเมริกันที่สนับสนุนระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยท่านอื่น ๆ ด้วย และแนวคิดของรัฐโซโซบางส่วนก็เป็นอุดมคติมากเกินไปไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้

นอกจากนี้ แนวคิดของรัฐโซโซว่าด้วยเสรีภาพทางการเมืองเป็นแนวคิดที่มีความสำคัญในเชิงปรัชญาการเมืองมาก เนื่องจากรัฐโซโซเชื่อว่าสังคมการเมืองที่ยุติธรรม ชอบธรรมและสร้างสันติสุขได้ ต้องกระตุ้น สนับสนุนและเชิดชูคุณค่าและเสรีภาพทางการเมืองเหมือนอวัยวะที่สำคัญต่อองค์กายของมนุษย์ รัฐโซโซจึงเสนอว่าสังคมการเมืองที่ทำลายเสรีภาพทางการเมือง ต้องมีการเปลี่ยนแปลงโดยการปฏิวัติเพื่อพิทักษ์และผดุงเสรีภาพทางการเมือง

รัฐโซโซเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงนอกจากจะต้องยึดหลักการของสัญญาประชาคมแล้ว ยังไม่เพียงพอ จึงเสนอว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต้องใช้กลไกอำนาจของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นบัญญัติกฎหมาย การให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง การจำกัดและตรวจสอบอำนาจรัฐ นอกจากนี้เขาเสนอว่ารัฐยังต้องใช้วิธีการด้านภูมิศาสตร์ ประชากรและมโนธรรมของพลเมืองเข้ามาประกอบด้วย เพื่อสถาปนาและผดุงเสรีภาพทางการเมืองได้อย่างแท้จริง

Thesis Title Rousseau's Concept of Political Freedom
Author Mr.Sanwapat Pattaro
Major Program Philosophy
Academic Year 2000

Abstract

The purpose of this research was to study Rousseau's Concept of Political Freedom by means of documentary research. The results of the study were as follows :

1. As regards the family background of Rousseau and his fundamental concept of Freedom, it was found that Rousseau was a commoner influenced by western philosophy. He was recognized as a leading scholar because of the contribution of his thought on Freedom. His fundamental concept of Freedom is that man is born with freedom ; man is free, simple and solitary by nature and that is beautiful.
2. As regards the defilement of freedom, freedom was viewed to be degraded when political society was developed and man was chained by geographical, population, cultural, economic and political conditions.
3. As regards ways and means of being free from oppressive political freedom it was found that Rousseau proposed the Social Contract Theory and the practical means to achieve the goal of political freedom.
4. As regards his influence on Thai politics, it was found that his concept of political freedom has influenced Thai politics from the 1932 Revolution until now. Thai constitutions, including the one of 1997, have been found to apply not only some of Rousseau's concepts but also those of other democratic scholars. However, Some of his thoughts are idealistic and are hardly practical here.

As regards the analytical study, it was found that his concept of political freedom was important in political philosophy. Rousseau firmly stood by the idea that a just and peaceful political society was one that was in full support of political freedom. This was considered by Rousseau to be as necessary to human beings as a vital organ

is to our body. Rousseau proposed that citizens have legitimacy to overthrow an oppressive political society.

Rousseau was in favour of change from an oppressive society to a free society. He believed this could not be achieved by means of the social contract alone requiring additional mechanisms such as law, people participation and checks and balances of powers, including geography, population and collective conscience of citizens.